

Trópusi tollasbál

MADÁRPARK BALI SZIGETÉN

Valódi állatkerti ritkaság az északi kazuár (*Casuarius unappendiculatus*)

Bali Bird Park archív

Az indonéz emberek látszólag kedvelik a kalitkában tartott madarakat, de vajon létezik-e arrafelé kulturált madártartás is? Vagy csak a madárpiacok zsúfolt kalitkáiban tengődő vadmadarakban „gyönyörködhet” az utazó állatbarát? Balin található egy olyan gyűjtemény, amely méltán megállná helyét a nyugati világban is

A Bali Madárpark az ázsiai és ausztrál faunaterületeket elválasztó jelképes Wallace-vonaltól alig száz kilométerre, Ubud város közelében található. A természetföldrajzi fogalom *Alfred Russel Wallace* után kapta a nevét, aki a XIX. századi kelet-indiai utazásai során először tett feljegyzéseket a vonal elválasztó szerepéről. A vonaltól nyugatra ázsiai fajokat, attól keletre pedig jellegzetesen ausztrál fajokat lehet találni. Az 1995-ban nyílt, három hektáros madárpark elsősorban a szigetre érkező turisták szórakoztatását szolgálja, de az elmúlt években

a helyi iskolás csoportok kihelyezett biológiaóráinak is színtere.

A parkba lépve a szigetre jellemző, híres „balinéz stílus” fogadja a látogatókat, kezdve a mosolygós személyzettől, a virágszirmokkal díszített nyilvános illemhelyekig, illetve a sétányok mellett elhelyezett szobrok és szentélyek képében. A park növényvilága is gazdag, de a trópusokon nem meglepő, ha 2000 fajt, köztük ötven pálmafajt látunk magunk körül. Sajnos a kezdeti madárállományt itt is a volierekbe bejutó kígyók és a szigeten őshonos kibra-

Sárgaszárnyú ara (*Ara macao*).

gadozók tizedelik, de a 250 fajt bemutató állomány nagysága napjainkban is ezerhez közeli.

A PAPAGÁJOKTÓL A SZARVASCSŐRŰEKIG

A fajokat földrajzi felosztásban mutatják be, a madarak ápolását mindössze húszfős

személyzet végzi. Afrika és Dél-Amerika mellől értelemszerűen hiányzik a nem trópusi Európa és Észak-Amerika madárvilága, illetve Ázsiát is főleg az indonéz fajok képviselik. A bejárat közelében a nagytetű papagájok között rögtön leltünk pár ritkaságot, például a katonaarát (*Ara ambigua*), és Bolívia ritka, endemikus madarát, a

vöröshomlokú arát (*Ara rubrogenys*). Ebből a fajból vadon csupán 150 élő példányról tudunk, de fogságban jól szaporodó, kedvelt díszmadár.

Az igazi meglepetések azonban az indonéz szigetvilág madarait bemutató társas röpdéknél várnak ránk. Mauritius híres röpképtelen madarának, a dodónak

Déli koronásgalamb (*Goura scheepmakeri*)

Pálmakakadu (*Probsciger aterrimus*)

Bald Bird Park archív

Madárbarátok álma a kézhez szokott koszorús szarvasesőrűmadár (*Aceros undulatus*)

(*Raphus cucullatus*) közeli rokonai, a nicobari galambok (*Caloenas nicobarica*) a kékfejű árgusfácánok (*Argusianus argus*), valamint a borneói endemikus Bulwer-

Buzás Balázs felvételei

Szundai halászbagoly (*Bubo ketupu*)

fácánok (*Lophura bulweri*) társaságában élnek, és remekül szaporodnak. Velük együtt mutatják be a barázdás szarvascsőrűmadár (*Rhyticeros undulatus*) és az orrszarvú szarvascsőrűmadár (*Buceros rhinoceros*) párokat, továbbá néhány repülőkuttyát (*Pteropus*) is. A szarvascsőrűmadarak gyűjteményében további ritka fajokat találunk, például az Indonéziában endemikus makasszári szarvascsőrűmadarat (*Penelopides exarhatus*) és a csak Szumbán, valamint a Kis Szunda-szigeteken élő szumbai szarvascsőrűmadarat (*Rhyticeros everetti*). Élőhelyének elvesztése fenyegeti a Maláj-félszigeten, Szumátrán és Borneón őshonos, kicsit bizarr külsejű üstökös szarvascsőrűmadarat (*Bericornis comatus*), amely sajnos még itt sem szaporodott.

Bali Bird Park archív

Bali-seregély (*Leucopsar rothschildi*)

TARKA ÉS HÓFEHÉR

Pápuaföld madarai közé mi is besétálhatunk, majd a látványtetésbe bevonva paradicsommadarokat és lórikat etethetünk. Az új-guineai madárvilág ritkaságai közül kiemelném az északi kazuárt (*Casuarus unappendiculatus*), amely faj egyedei csak pár ázsiai gyűjteményben láthatók, továbbá a paradicsommadarak szép gyűjteményét. Olyan fajokat csodálhatunk itt meg, mint a király-paradicsommadár (*Cicinnurus regius*), a galléros paradicsombanka (*Cicinnurus magnificus*) vagy a sárgarajtos paradicsommadár (*Seleucidis melanoleucus*). 2008 decemberében sikeresen keltették a vörös paradicsommadár (*Paradisaea rubra*) tojását, a fióka a keltetőben gyarapodik.

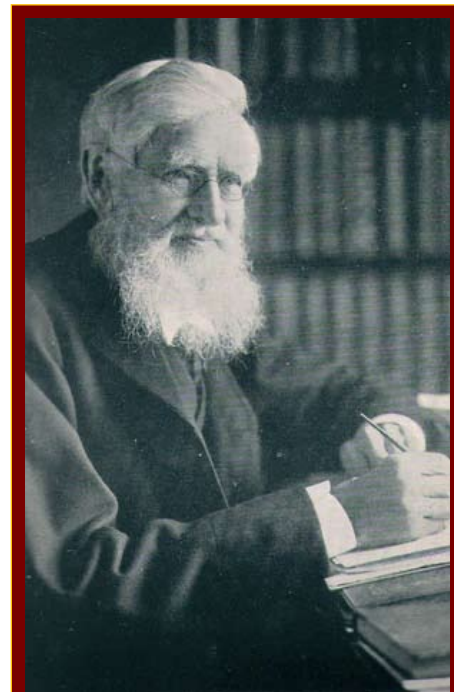
Természetesen nem hiányozhat a Bali-seregély (*Leucopsar rothschildi*) sem. A Madárpark a Délkelet-Ázsiai Állatkertek Szövetségének (SEAZA) tagjaként aktív szerepet szeretne vállalni a sziget legritkább, és egyetlen endemikus madarának, a hófehér Bali-seregélynek fogságban történő szaporításában. Náluk elég jól szaporodnak, és párhavonta fiókákkal örvendeztetik meg a keltetőbe látogató vendégeket. Az európai állatkertekben, sőt magánembereknél is aránylag gyakran tartott faj vadonélő állománya szinte teljesen kipusztult, egyesek szerint a példányokat két kezünkön össze tudnánk számolni. A sziget nyugati felének száraz erdeit védő Bali Barat Nemzeti Park területén is létezik egy tenyésztelep, de a madarak szabadon engedése az illegális madárkereskedelem miatt nem megoldható.

HÜLLŐK A MADÁRPARKBAN

Nemcsak madarokat tartanak a parkban. A szigetvilágot reprezentáló komodói varánuszából (*Varanus komodoensis*) egy tenyészpár élvezi tágas szabadtéri kifutóban a napsütést. Indonézia hullőinek bemutatására igazából a szomszédos, de 2008 nyara óta a madárparkkal közösen üzemelő Rimba Reptiles szolgál. A stílus hasonló, de a sok egyke példány is azt jelzi, hogy inkább bemutatóról, mint a céltudatos tenyésztést szolgáló gyűjteményről van szó. Azért érdekes fajokat itt is találunk. Szépen, párban tartják az álgaviált (*Tomistoma schlegelii*), de a királykobra (*Ophiophagus hannah*), a tajpán

(*Oxyuranus scutellatus*) és az ausztrál sikló (*Pseudechis australis*) magányosan tengeti életét terráriumában.

A madárparkba visszatérve a szokásos, papagájokkal történő fotózkodás és bemutató után csodaszép madárbemutatóban gyönyörködhetünk. Természetes háttérként a szigetre oly jellemző rizsföld szolgál, az

Alfred Russel Wallace (1823-1913) brit természettudós, felfedező. Munkásságát az Amazonas felderítésével kezdte, majd 1854-1862 között a Maláj szigetvilág élővilágát kutatta. Eközben fedezte fel, hogy az egyes szigetek flórája és faunája eltér egymástól. Az általa húzott képzeletbeli vonaltól nyugatra ázsiai fajokat, a vonaltól keletre pedig jellegzetesen ausztrál fajokat lehet találni. Emiatt méltán nevezhetjük a biogeográfia atyjának, aki eredményeit ismertette Charles Darwinnal is, aki később megírta A fajok eredete című művét.

aláfestő zene szolid, és a bemutató valóban profi. A pamatos uhu (*Bubo sumatranus*), a szundai halászbagoly (*Ketupa ketupu*), brahmin kányák (*Haliastur indus*) és Jáva nedves trópusi erdeinek endemikus madara, a jávai héjasas (*Nisaetus bartelsi*) főszeplésével tarkított műsor után az ember már nem is vágyik a denpasari madárpiac megtekintésére.

B. B.
(balazsbuzas.com)

további információk:
bali-bird-park.com - Bali Bird Park